

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

378.5

Hely

Idő

"1919"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím: *Obstrukció az egyetemen*

Forrás:

*Pesti Napló**Bp*

(Hely)

1919 1 29

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

378.4

Obstrukció az egyetemen

A közoktatásügyi miniszter által történt hét egyetemi tanár erőszakos kinevezetése ellen protestál a tudományegyetem jogi kara. Elhatározta a fakultás, hogy az új tanároktól az esküt nem veszi ki és feliratot küld a miniszternek, akitől a kinevezetések hatálytalanságát kéri.

Ezt a határozatot a jogi kar az egyetem valamennyi fakultásával közölte és hasonló állásfoglalásra kérte fel őket. Ha az egyetemet ért sérelmet nem orvosolják, az egyetem tanácsa, vagyis a rektor és dékán beadják lemondásukat.

Mi tudjuk régtől fogva, hogy mi az egyetem. Tisztelet a kivételeknek, de az egyetem együttes szellemét nem a kivételes jelenségek diktálják. Az egyetemi kar valami ósdi, valami avult és nem másként, mint egyéb intézetei a hivatalos tudománynak és irodalomnak alapos reformra szorul.

Ha elképzelem Kunfinak háborúelőtti korrump időszakban, majd meg a háborús lealjasulásban, üldöztetésben, féltésben és szenvedésben edzett bátor és nemesen férfias figuráját s ha elképzelem vele szemben az egyetemnek apró, kis tudományos opportunistáit, a szívem szorul össze, hogy nem állhatok Kunfi mellé. Mily öröm volna az *alma mater* ócska tanyájának lerombolásában és újjáépítésében se-

gédkezni. De nem lehet. Maga Kunfi teszi lehetetlenné.

Az egyetemi felirat ugyanis kifejti azt, hogy a kinevezett tanárok nagy része erőszak nélkül is, meghívás útján bejuthatott volna az egyetemi tanárok sorába, mert tudományos működésükkel rászolgáltak.

Hogy az egyetemnek ez a kijelentése nem frázis, *Vámbery* Ruzstem esete bizonyítja, kinek tudós működése előtt máris meghajolt a jogi kar. Bizonyára nyitott ajtók várták volna *Jászi* Oszkárt is, kinek már réges-rég ott lett volna igazi helye a katedrán.

Szóval az egyetemi copfok alatt mozog valami. Kezdik az urak belátni, hogy ahogy eddig ment, nem mehet tovább. Kénytelen-kelletlen engednek az időnek. Az egyetem átalakulása biztosan bekövetkezett volna, ha Ha ha nem volna! De sajnos, van: ha, nagyon is van: ha.

Ha Kunfi csínyján látott volna a dologhoz. Az egyetem felirata azonban jogos panasszal említi föl, hogy a tudomány tekintélye nem engedi meg, miszerint politikai érdek vagy barátság jogcím legyen arra, egyetemi katedrákra.

Ez a bökkenő. Ez a vita fordulópontja, mely a legszimpatikusabb Kunfival szemben a legantipatikusabb salabaktereknek

ad, sajnos, igazat. Ezzel szemben nem használnál semmit a miniszter lelkes védőinek rosszhiszemű érvelése, mely szerint hajdanában-danában, anno-ban, egyszer valamikor régen, 1918 szeptemberéig terjedő korszak-

ban ugyanigy ugyancsak politikai szolgálat fejében kaptak katedrát az elmúlt regime emberei. S még az az érv sem lehet döntő, hogy az egyetem mai urai közül némelyek a katedráért lakájkodtak, uszítottak, meggyőződést tagadtak, ellenben az új kinevezettek bátran vallott hitért csak mellőzést, csak ócsárlást tapasztaltak eddig.

Szenvedésekért lehetsz martír s ha a martírok kora elmúlt, lehetsz érettük államtitkár, de tanár az egyetemen csak tudományodért lehetsz. A tudomány elismerését, a tiszta haladását vártuk Kunfitól. Fáj benne csalódnunk.

Van azonban a közoktatásügyi miniszter esetének a maga szakmája körén túl is kiterjedő morálja. Amit Kunfi cselekszik a maga terén, azt cselekszik társai minden téren. Az *adtál uram esőt, nincs köszönet benne*-módszer elharapódzott az összes minisztériumokban. Ahogy a független, haladó tudós fölzudul a hirtelen és meggondolatlanul eszközölt reform ellen (hiszen még *Somló* Bódog és *Pikler* Gyula is hozzájárultak a határozathoz), épp úgy zudul fel a független haladó iparos és független, ha-

ladó gazda a rája durván, könnyelműen és erőszakkal oktrojált rendszabályok ellen. Aminek, ha még oly érvágás is a polgárzseben, minden józan lény a vesztett háboru okvetlen következéseképp rögtön alávetné magát, azt valami különös ravaszsággal úgy tálalják fel kormányunk sokvérü urai, hogv a legkevésbbé türelmetlen polgárnak is felforr töle a vére.

A forradalom vívmányai szentek. Ragaszkodunk hozzájuk. Féltjük őket. Féltjük őket nem az ellenforradalomtól, mert annak sem módja, sem eszköze, sem lehetősége többé, azt az idő örökre megölte, hanem féltjük igenis azoktól, kiknek tudományos reformja tönkreteszi a tudományt, kiknek gazdasági reformja jövőre is kiterjeszti az élelemhiányt s kiknek ipari reformja növelni fogja az anyagszükséget és a drágaságot.